

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
 Helyben es postán küldve:
 Egy évre 10 ft — kr. 1/2 évre 2 ft 50 kr.
 Fél évre 5 " — Egyes szám 10 "
 Előfizetési pénz minden közlemény:
Főpiac, Veszeg-ház földszint
 a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.
 Előfizetési helyben:
 Teleki K. Lajos könyvkereskedésben s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok után.

Hirdetési díj:
 Őt-házas petitorsórt 5 kr.
 Nagyból terjedelmű, mint szintén több ízben hirdetések, alk. szerint a legolcsóbb árré.
 Bélyegdíj: minden bejegyzésért külön 30 kr.
 „Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény öt-házas sorra 15 kr.
 Név- vagy bérmentesül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adhatók vissza.

Bécs és Pétervárad.

* * * Még mindig azon időben élünk, hogy a koronás főkirályi látogatása történelmi fontosságú bir.

Nem csoda tehát, ha ország-világ beszédének tárgyát most Ferenc József magyar király s osztrák császár pétervári utazása képezi.

A nagy utra még el sem indult királyunk, midőn a francia hivatalos lap már „szentelt” ez ügynek terjedelmes cikket. Abban emondja, hogy Ferenc József és II. Sándor találkozása ugyanazon jellemmel fog birni, mint a három északi hatalmasság és minisztereik eddigi találkozásai; magán jellegű, de politikai jelentősége is van, s ez nem egyéb, mint az, hogy a két kabinet közt már két év óta tapasztalható közlekedés, mint tartós barátság és kibékülés végleg megpecsételtesék.

Ebben csak az az eredeti, hogy valamennyi fejedelmi találkozás alkalmával a „világpolitikusok” ugyanezen dolgokat szokták elmondani.

Távozlól sem állítjuk mi, hogy a fejedelmi látogatásoknak ne volna jó oldala. Mert hiszen míg a népek sorsa feltehetően koronás főkirály határozatának, — nem lehet elvitatni — üdvösséges az alattvalóknak nézve, ha a hatalmasságok egymással minél szorosabb baráti viszonyban állanak.

Nekünk különösen Szentpétervártól mindig lehetett tartani s tartottunk is elpalástolhatatlannal, annak daczára, hogy nemzetünk kibékült azon uralkodóházal, a melynek védelmére az orosz negyedszázad előtt oly lelkesen szottet.

Éreztük, melyen éreztük azt a hatást, mit Pétervár gyakorol hazánk egyes népeire. Ennek orvoslatt kívánók mihamarabb. Azonban ennek megszűnését a fejedelmi találkozások következményétől nem tekinthetjük. De nem lehetetlen, hogy az orosz igazgatás utja kivül bevigyük.

Szerencsétlen viszonyaink közepette nekünk csak Bécs-re kell támaszkodnunk, mert hiszen állami önállóságát megfosztott hazánk önmagában tetteletlenségre van kárhozottva.

Azall indokoltak pedig főleg a kényserhelyzet szükségességét, hogy az esetleges háború alkalmával maroknyi népünket eltiporhatják, ha oly erős szövetséges nem keressünk, mint Bécs, mert a fenyegető orosz mumus körmei közül csak ez menthet meg bennünket. Ezért kellett feladni öljogainkat.

Most már, ha igaz, a mit a világ beszél, hogy a magyar király s az orosz cázár közt a legszorosabb barátság felel ki: akkor nekünk sincs mitől tartanunk, s nem várhatjuk Bécsről, hogy visszafizesse azt, a mit neki mi ingyen kegyelemből adunk.

Itt volna tehát az ideje, hogy kibontakozunk a közönséges viszony közből. A pétervári látogatás csak akkor lehetne ránk nézve leginkább áldásos, ha ezt eredményezné.

Az ugynevezett „magas politika” sokat beszél még ez utról, a Bécs és Pétervár közti viszonyról. De annak már csak azért sem adhatunk egészen hitelt, mert ama beszédek — politikai okoskodások.

Már pedig a politika nem járhat mindig az — igazság ösvényén.

— **Az új kormányalkotás** terve még egyre a közbeszéd tárgyát képezi. A kormányelnök híre szerint Tisza Kálmán már beszélt volna is e tárgyban. Az eredményről halgat a hír.

— **A koalíció**ról a „Baloldal” ezeket írja: Hiszen ha deákpartiak kissé higgadtan kezdenek gondolkodni, be kell nekik látni, hogy Tiszák programja között — nov. 7. óta — és az ő programjuk között komolyan számba vehető elvi különbség nincs. Annak a hatalomnak tehát, mely kezük közt már így is inog — még pedig hatalmasan — egy negy részét mért ne engednék át Tiszának, ha ezáltal elő megmaradhatnak a többinek birtokában. Hogy mit szól hozzá Gyehy, ki koalíción nem a baj orvoslását, mint inkább elmebetegséget látta meg két hónap előtt is, fusióban keresvén egykedűt az üdvözítő szert, azt nem tudja. Azt hisszük, vele könnyen boldogulhatni, miután ő nem szokott „utimatomot” adni. Bezzeg, mily más volna most a helyzet, ha a deákpartit válságok az ellenek összes árnyalatát egy kompakt testben találhatók volna. Ez egy tényleg volna most, melynek követeléseivel mulhatlan számolni kellene. A sazfélé bomló deákpartit

semmi nélkül ott állna a tömör ellenzék, szilárdan az ország állami önállóságának elvei alapján, támogatva a nemzet nagy többsége által. Soha sem lehetett volna kedvezőbb alkalom kívánni az elvek érvényesítésére, mint épen a mai.

— **A belügyér** — mint a hivatalos lap félreértések kikerülése végett jelzi — a 9-es bizottságban a megék kikerítésére vonatkozólag ismételte azon nyilatkozatát, hogy a bejártesított javaslat minden egyes részletéhez nem ragaszkodik, s azokat szabad vita tárgyává tekintik, de azok kivételhez, melyekre a javaslat felfektetve van, ragaszkodik.

— **Még az ág is húzza** — a szegényt. A belügyér egyik titkára nyugdíjaztatott, s aztán kineveztette magát a honv. ügyészségre. S mindkét helyről fizetik. A szegény hazának hány szópája van?!

— **A 9-es albizottság** most a kereskedelmi táca kiadásainak átvetésével foglalkozik, még a pénzügyi van hátra. Végül hagyta a nehezét. Az albizottság, ha erre engedélyt nyer, a fedezet kérdését is tárgyalja.

— **Deák Ferencz betegsége**ről ezeket írja egy budapesti tudósító a „Neue Freie Presse”-nek: „Deák Ferencz állapota, — fájjalom! — rosszabbra változott. Az ünnepeit hazafiilag nem lehet elvitatni — üdvösséges az alattvalóknak nézve, ha a hatalmasságok egymással minél szorosabb baráti viszonyban állanak.

— **A király meghagyta,** hogy Deák Ferencz egészségi állapotának mindegy fordulatáról táviratilag értesítsék. Ő felsegen Vársóban két órát időz, s a nevé viselő gránátos ezred felett szemlét tart.

— **Kautz budapesti egyetemi rektor** nyilatkozik, hogy ő a jórások szabad gyűléskezését nem gátolja; ellenkezőleg törvényeket ő is pártolja, a mennyiben nem helyesli az ügyvédi gyakorlat 4 évre terjesztését. A jogászok e tárgyban ma szándékoztak gyűlést tartani.

— **A királyné** tegnap este Bécsből Budapestre érkezett.

— **Kolozsvár polgármestere** Simon Elek, a szabadelvű ellenzék híve választott; Simonnak kiváló érdemei vannak a város új szervezése körül. A derék férfit közelebbi fáklászenével tisztelték meg.

Kossuth pénzügyi viszonyainkról.
 (Folytatása és vége.)
 Rendes viszonyok közt, s oly nemzetnél, melynek hitelviszonyai normális módon fejlődhettek, mert nem szibbantotta fejlődését az idegen érdekek prepotentiájának gyarmati politikája, nem gondolom, hogy kormányok hivatalosnak az ország bankárhoz lenni, egy úgy, mint nem gondolom, hogy hivatalosnak legyenek a magán szorgalmával az ipar s kereskedelem mezéjén.

Hanem midőn az ország lakosainak kilencz tizedrésze oly pénztárságra jutott, mint őn írja, s a gyarmati rendszer százados nyomása következtében a közigazgatási helyzet annyira fejletlen, hogy magán társulati tevékenységétől kell segítyt várni nem lehet, a kormányának kötelességében és érdekében is áll, segésközleked közbélté. Mert ha az állami pénzügyi szorultságai keservesen visszahatnak a magán pénzügyi viszonyokra, bizony az ország lakosainak pénztárság vételezésében még keservesebben visszahat az állam pénzügyeire.

A közigazdászat igen gyakorlati tudomány, mely egy mint az orvosi, a bajhoz alkalmazza az orvosságot. Például közigazdászati axioma, hogy kinek-kinek szabadság engedelmesked, gabonáját oda szállítani ki, a hol legutalmazott vásárt találja szűles e világban. De azért, midőn a természet oly szűk, hogy kenyérszűkület kell tartani, bizony nem lesz sörte semmi közigazdászati elv, ha a gabonakivitel ideiglenesen betiltatik. Vagy: axioma az is, hogy minden munkálkaps embernek saját magándólag eleméről gondoskodni; de azért ha általános inség áll be, bizony az államnak kötelessége gondoskodni, hogy a lakosság éhen ne haljon.

Igy itt is: ha tény, hogy az ország lakosainak nagy részét a pénz drágasága miatt tönkre jutás fenyegeti, kötelessége az államnak egy miként lehet, olesó hitelről gondoskodni.

Ezt legalkalmasabban kamatlan pénzügyi kibocsátással, s biztos fedezet, minden esetben

olcsó kamat, ingatlan biztosítéknál pedig ezen kívül lassu törlesztés mellett kölcsön adással eszközölhetné; mi egyebeknél az az előnyös is birna, hogy az országnak átlatatában nem kerülne, s a lakosság adozó képességét biztosítván, a szorult állami pénzügyre kedvezően hatna vissza.

Kérdés: merik-e ezen mentő eszközt alkalmazni, azoknak engedelmis sáfárai, a kik az ország é a hatalom?

Nem merik.

De tegyük fel, hogy merik, ez esetben is fordulna elé még egy fontos kérdés.

En pénzügyi kibocsátásnál nagy sújt fektet az érczalpra, vagyis arra, hogy minden pénzügy, az előmutató kívánására érczpénzbe beálltassék. Kérdés: lehet-e e kötelességet elvállalni a fennálló vegyes házassági szerencsétlen viszonyok közt, midőn az országban alig van más forgalmi eszköz, mint az osztrák bank s ez kényszerforgalmi előnyvel bir?

Nem hiszem, hogy ily viszonyok közt ily kötelességet elvállalható; és pedig nem az érczalp előteremtésének nehézsége miatt, mert ezen a kormány minden illetékeset bankqueroságra melletti is lehetne okkal móddal segíteni; hanem azért, mert ha a magyar pénzügyeket érczpénzbe beváltás kötelessége terhelné, a kényszerforgalom osztrák bankjegyeket pedig nem; — az a szeretete méltó szomszéd, a ki annyira szereti Magyarország hitelviszonyait magától függségen tartani, értem a bécsi bankot, összevásárolgató a maga kényszerforgalmi érczalp magyar jegyeket s előmutatván elzúrtie beváltást végett és nagy barátságával megbuktatná az egész finansziókedését három hónap alatt; — kedves dolog az a vegyes házasság minden appendixivel egyetemben — mondatom!

Tehát a dolog jelen állásában, a valuta helyreállítása nélkül ez nem megyen.

Lehetne talán a dolgot az által segíteni, hogy érczalp helyett, a jelen forgalmi eszköz — a kényszerforgalmi osztrák banki véteték fel alapol. Így annak a megbuktatási barátságos operatiónak utja be volna vágya; hanem ez esetben, nem magyar állami pénzügyeket, hanem magyar bankjegyeket kellene kibocsátani, azaz nem az állam firmapja alatt, hanem a kormány felügyelete s ellenőrzése mellett az országban pénzintézetek konsortiuma által kelne a kibocsátásnak történni; mert ezeknek nem derogálna az, hogy jegyeket olyannal váltják be, a milyen kurrentia az országban van; míg ellenben a magyar kormány sem azt nem tehetné, hogy a maga jegyeit alábbvalóknak ismerje el a kényszerforgalmi osztrák jegyeknél, sem pedig azt, hogy a magyar államjegyek csak legalis forgalmiul birjanak saját hazánkban, míg az osztrák bankjegyek, de fakto, bár nem de jure, kényszerforgalmi előnyvel birnak.

Hanem pénzintézetek solidaris társulása utján, a dolog azt hiszen eszközölhető lenne, ha az ily bankjegyek hitelet az állam az által emelné, hogy minden közpénztárnál készpénzű elfogadásuk törvény által biztosították.

Nem könyv nélkül beszéltek, gyakorlati példa áll előttem.

Engedje meg ön, hogy figyelmét felhívjam arra, a mi itt Olaszországban épen most történik.

Ekkor itt Olaszországban állampapírú nem volt, hanem csak bankjegyek voltak, némely bankok által, különösen az ugynevezett Banca Nazionale nel Regno (nem del Regno) d'Italia által kibocsátva, még pedig érczalpban. Ezen bankok a kormány különféle üzletviszonyban állott s az utóbbi háború alkalmából és később is a banktól bankjegyekben felvett előlegezek folytán a bankjegykisbocsátás kötelessége nem lenne feltartható, s kötelességet (ép úgy mint Ausztriában) felfüggesztett, s a bankjegyeket, melyek ebből csak törvényes forgalommal bírtak (azaz minden közpénztárnál felvételi elfogadásukkal) kényszerforgalmi előnyvel ruháztattak fel, de megszüntették, hogy mennyi bankjegyet hozhatók forgalomba a kormány használatára érczfedeztél nélkül, és mennyit bocsáthat ki a bank saját használatára érczfedeztélle s befizetett tőkére alapján.

Azonban, miként ez kényszerforgalom papírpenz nélkül mindig megtörténik, az arany s ezüst agió mindig emelkedett (most közel 17%) s ez a kereskedelmi piac leszámitási szükségéit folytatást növelte, míg ellenben a bank, a kormány irányában elvállalt kötelességei miatt a leszámitást folytatás szűkebbre volt kénytelen szoritani. Ebből aztán az általános pénztárság hozzájárultalva oly pénztárságok felelt ki, a kamattal annyira emelkedett s a hitelviszonyok oly aggasztó szint öltöttek, hogy a közvélemény a kormány segélyező közbéltéséét hangosan követelte.

A pénzügyér (Minghetti) e bajon segítőndő, egy tervet nyújtott be a parlamentnek, melynek alapzenék következők: a forgalomban lévő bankjegyek közül egy millió frank néveges értékű jegyek állampénzjegyekké fognak bélyegzetetni s ezek (és csakis ezek) kényszerforgalmu lesznek s a bank vagy bankok visszahívják e jegyekből azt, a mivel a kormány tartozik, felszabadítottanak azon nyomás alól, melyet a kormány szükségleteinek fedezése a kereskedelmi piac ellátására gyakorolt; másrészt azonban az országban pénzintézetek közt regionális szempontból kiszemelt legtekintélyesebb bankok azon szabadalommal ruháztattak fel, hogy befizetett tőkék s érczfedeztél alapján egytől-egyik külön megszabott mennyiségben bankjegyeket bocsáthatssanak ki kizárólag a magánhitel javára.

Ezen bankjegyek csak legalis forgalmuak lesznek, nem pedig kényszerforgalmuak is, mint az állampénzjegyekké bélyegzetettek; s a ban-

kok köteleve lesznek ezen jegyeiket az előmutató kívánására kényszerforgalmi államjegyekre átváltani, mely intézkedésnek czélja az, hogy a kétféle papirforgalom közt eléállított értékkülönbségnek eleje vétséssék.

Egyenlők lesznek-e ezen bankjegyek, vagy bankról-bankra különbözök? (az első sokkal tanácsosabb lenne) s minden bank csak a maga illetőséig lesz-e felelos, vagy mindannyian solidariter lesznek köteleve az összes bankjegykisbocsátás erejéig? (én ez utóbbit helyeslenem) nem tudom bizonyosan, mert kívül élek minden érinkezéses a világra.

A terv még nem tárgyalatott a parlamentben. E napokban fog. Múltó lesz a tárgyalást kiváló figyelemmel kísérni, mert az olaszok jól értenek a bankügyhöz (Olaszország a bankeszmé ősi hazája.) Ha a terv az olasz parlament gyakorlatias rostáján áttisztáztatik, azt hiszem, méltó lesz megfontolni, vajon nem lenne-e tanácsos valami hasonlóban keresni módot Hazánk lakosai pénztárságútlának ellátására.

Miért ne lehetne némely kiszemelendő hazai pénz- és hitelintézeteket, bankjegykisbocsátást végett, (de csakis e végett s nem egyéb üzletágak tekintetében) solidaris jóvállású konsortiumban egyesíteni? számba venni érczfedeztélüket s valóságos tiszta tökegyonukat; meghatározni, mennyi bankjegyet bocsáthat ki a konsortium s konstatározt s ingatlanoknál hypothekalis betéltárással, ingóknál ellenzárlat alatt tartandó érczbankpárókba fektetéssel biztosítandó töke egyonuk alapján 5: 2, vagy legföllebb 3: 1 arányban? felszítani a kibocsátandó bankjegyeket a konsortium tagjai közt biztosított szolgálód tökegyonuk arányában azon kötelezettséggel, hogy az előmutató kívánására tartoznak jegyeiket azzal felváltani, a mi az ország kurrentiáját képezi?

Ha a konsortium érczfedeztélle s tökegyonuk által solidariter fedezett eme bankjegyek hitelesnek emelése végett, törvényvel ki-mondatnék, hogy azok minden közpénztárnál felvételi elfogadotnak, ezért s a kibocsátási engedély jóváíratték, nemcsak az ellenőrzés kiköthetnének, különösen arra nézve, hogy e bankjegyek tözsei bízdosébe nem investálhatotának, hanem csak bízdos fedezet mellett kölcsönadással bocsáthatotnak forgalomba; de még az is kiköthetnének, hogy bankjegykölcsönvétel egy bizonyos száztólal nagyobb kamattal ne követelhesse; például 4% száztólal rövid lejáratú kölcsönvétel hatot (belőltérte egy száztólal törlesztést) ingatlanokra adandó kölcsönvétel. Ezt nem tekinthetnek terhes feltételnek, mert két és fél ezer, vagy háromszor (itt Olaszországban ez utóbbi arány van elfogadva) annyit forogthatván, mint különben foroghatott volna, a 4% reájok nézve annyit lenne, mintha 10-12 száztólal gyűmölösözötték volna saját tőkéküket.

Melyek lehetnének a konsortiumba felvehető pénz- és hitelintézetek? nekem erről itt fogalmam sem lehet. Hanem in thesei (csakis in thesei azért, mert eszmém sincs róla, hogy összesen mennyi értéket képviselhetnek) kiváltkép a takarékpénztárakra (s ha vannak) kölcsönös nyakdíjintézetekre gondolok; nem mondom, hogy csak ezekre szoritkoznék, de ezekre első sorban számítanék; először azért, mert kellő ellenőrzés feltétele alatt (a mi ekkor nem igen volt) ezek természetükben fogva legkevesebb kockázatváték, mint hogy ezeknek csak a kamatra kölcsönzés, s nem egyszersmind a tözsejéték, vagy más spekulatív lehet megengedni. másodsor azért, mert a takarékpénztárak utján az intézkedés jótékonyasága csaknem minden vidékre kiterjedne egyetemesen s nem lenne csak a főbb piacokra szoritva; harmadsor azért, mert a takarékpénztárak irányában az ellenőrzés a törvényhatóság által gyakoroltathaték; mire én sok tekintetnél fogva súlyt helyezek.

Az akcent kibocsátandó bankjegyek mennyisége, az arány leszámitására fordítandó s hosszú törlesztéssel ingatlanokra adandó mennyiség közt, ez utóbbiakra nézve az évi jürüle bejáratának (talán a föld- és házáddal együttesen a törvényhatóságok által behajtásának) módja; az egész bankjegykisbocsátás törlesztésének rendszere (melyet az ingatlanokra adandó kölcsönöknek, évről évre növekvő törlesztési jüruléikára lehetne talán szoritani) az ellenőrzés módozata stb. stb. oly részletek, melyekre a futólág odavetett, s a tárgy természetéből fogva — különben is rémitőden hosszúra nyult levelemben ki nem terjeszkehdhetem.

Hanem annyit újból is megjegyzek, hogyha az az átkozott „vegyes házasság” nem lenne, én az állampénzjegykisbocsátást, az általam 48-ban felvett alapon sokkal jobbnak tartanám, már csak azért is, mert így a kamatot alacsonyabba lehetne szabni, s mégis szép jövendőt láthatnánk nyújtana az államnak; és még azért is, mert a nagyon alacsony kamattal mért mellán megkivántathaték, hogy az ingatlanokra adandó kölcsönöknel a törlesztési jürulék ezüst vagy aranyban fizettessék, a mi alapot nyújthatna a művelott folytonos fejlesztésérendé mindaddig, míg a közigazdászati viszonyok fejleménye ez államsegélyt feleslegesség nem tenné.

Hanem há! divertium nélkül . . . . . teljes, tökéletes divertium nélkül, biz ez is amolyan pium desiderium, mint sok egyéb, a mi után az igaz becsületes hazafi lélek sóvárog.

Pedig — s ez a legnagyobb baj — úgy látszik, nemzetünk nagyon bele resignálja magát az idegen feleség papucsárájába. Ott kutorog nagy busan az ágy alatt, hova „kedves felesé” bekergeté — s mert „meg van benne a magyar vér” — mint a néprege

OLAH KAROLY.
 Főmunkácsja:
KATMÁN KAROLY.

Borzus József, jegyző.

Felhívás.

Kossuth pénzügyi viszonyainkról.
 (Folytatása és vége.)
 Rendes viszonyok közt, s oly nemzetnél, melynek hitelviszonyai normális módon fejlődhettek, mert nem szibbantotta fejlődését az idegen érdekek prepotentiájának gyarmati politikája, nem gondolom, hogy kormányok hivatalosnak az ország bankárhoz lenni, egy úgy, mint nem gondolom, hogy hivatalosnak legyenek a magán szorgalmával az ipar s kereskedelem mezéjén.

Kossuth pénzügyi viszonyainkról.
 (Folytatása és vége.)
 Rendes viszonyok közt, s oly nemzetnél, melynek hitelviszonyai normális módon fejlődhettek, mert nem szibbantotta fejlődését az idegen érdekek prepotentiájának gyarmati politikája, nem gondolom, hogy kormányok hivatalosnak az ország bankárhoz lenni, egy úgy, mint nem gondolom, hogy hivatalosnak legyenek a magán szorgalmával az ipar s kereskedelem mezéjén.

Kossuth pénzügyi viszonyainkról.
 (Folytatása és vége.)
 Rendes viszonyok közt, s oly nemzetnél, melynek hitelviszonyai normális módon fejlődhettek, mert nem szibbantotta fejlődését az idegen érdekek prepotentiájának gyarmati politikája, nem gondolom, hogy kormányok hivatalosnak az ország bankárhoz lenni, egy úgy, mint nem gondolom, hogy hivatalosnak legyenek a magán szorgalmával az ipar s kereskedelem mezéjén.

Vidéki élet.
 Derecske, febr. 10.
 Ref. egyházatanácsunk, egyidő óta rendes és törvényeszerű elnökség nélkül működött; mert a Harangi Bélnit által, az előbbi presbiteriumi gyűlésége s ugy szólnán kikorsúsága alatt magához ragadott s egész f. é. január 29-ig illetéktelenül gyakorolt korelnökséget nem a traktus, sem esperes Nyíri Péter törvényesnek, sőt egyházközménynek szerint létező intézménynek is el nem ismerték. Más elnökünk pedig épen nem volt.

H. B. ur f. év. január 29-kén az általa meggyerz s utószor összehívott presbiteri gyűlésen — mi az esperes által nem gyűlésnek, csak értekezletnek ismertetett el. Lémondott a korelnökségről. Midőn az erről felvett jegyzőkönyv, f. hó 5-kén az esperes Nyíri Péter előkelte által tartott presbiteri gyűlésen hitelesítés czéjából olvastottak, elnök-esperes azon megjegyzést tette rá: nem volt mi-röllemondania, mert az az ő elnöksége sem törvényen, sem gyakorlaton nem alapult, és azt soha el nem ismerték.

Ez észrevétel helyessége ellen az egyházatanács tagjai közül senki sem nyilatkozván, ugyanaz határozatba ment. Ugyanez üléseben egyszersmind sajátját fejezte ki elnök-esperes a felett, hogy egyházatanács H. B. által magál felveztetténi, s tervúra terelietni engedte; az illetéktelenül s jogellenes gyakorolt korelnökséget pedig az egész egyházatanács előtt nyíltan s világosan usurpációnak (bitórák) deklarálta. — A mi ellen a jelen voltak részírók egyetlen hang sem emelkvedvén, az szintén határozat jellegét nyerte.

Ugyanezen presbiteri gyűlésben végre a korelnökség határideje is folyó hó 22-ik napjára kitűztett, s egyszersmind a választók összerássa, a teljes névsor felolvasása után szokott módon hitelesítetett.

† Strauss David, a hírnemes német író meghalt, Ludwigsburgban (Württemberg). A „Jézus élete” című vezetes mű szerzője 1808-ban jan. 27-én szívtelt Ludwigsburgban és

